

Kövesi Lajos: Vade mecum. Jellemfejlesztő diákkalauz. Budapest, 1928.
Kókai Lajos. (16-r., 64 lap.)

Kövesi Lajos felszólítja diákjait, hogy kövessék az eszmények felé törekvő útjában. Önnevelésre akarja a diákot képezíteni, s ennek alapját — nagyon helyesen — az önismeretben látja. A *legtisztább élvezet* címmel rámutat az emberben lévő jó és rossz hajlandóságra, és segítséget törekszik nyújtani abban, hogy a diák az előbbit követhesse. Jól rajzolja a kitartás jelentőségét. Helyesen világít meg a diákéletből vett egyes eseteket. Törekszik diákjait rávezetni arra, hogyan kell tudatosan olvasni. Foglalkozik az élet virágaival, a pihenés óráival, az önérzettel, azzal, ami megbillenti az igazság mérlegét, a férfiú megingathatatlan sziklavarával, a megvesztegethetetlen bíróval, az ifjú díszével, a barátsággal, a hazával, a pályaválasztással, a lelki vidámsággal stb.-vel. Kívánatos volna, ha valamennyien vallanók a szerzővel, hogy „nemes szív nélkül művelt ember nem lehetsz”. A könyv több helyen elvontan adja értékes tanácsait: inkább az értelemhez szól, mint az érzelmi és akarati élethez. S ha most ennek alapján e könyv helyét kellene megállapítanom az ifjúsági olvasmányok terén, akkor azt mondanám, hogy előbb olyan könyvet kell a diáknak kezébe adni, amely sok konkrét példa alapján szuggesztív erővel viszi a szebb élet felé, azután olvassassuk vele Kövesi Lajos könyvét, amely ezen az úton továbbviszi. A könyvet formája alkalmassá teszi arra, hogy bárhová elvihetjük magunkkal, és így egyébként veszendőbe menő időnket nemeseen eltölthessük. Örvedetes az a tény, hogy mind többen akadnak, akik a jellemfejlesztés tekintetében törekszenek diákjainknak segítségére lenni.

Frank Antal.

Leopold Ziegler: Magna Charta einer Schule. Darmstadt, 1928. Reichl
(XXVIII + 320 l.)

Nem egy szempontból a renaissance olasz humanistáinak vagy a XVII. század francia hercegi nevelőinek traktátusaira emlékeztet ez a sajátos könyv, amely archaizáló címével első tekintetre talán nem is tájékoztató kellőleg valódi tárgya felől. Mint amazoknál, úgy itt is a különleges történeti helyzet követelte, szűkebb körre szabott, alkalmi nevelésről van szó, (amely azonban ennek dacára sincs elvi egyetemesség híjával); célok és eszközök nem a közoktatás methodikus reformját vagy intézményes újjászervezését jelölik meg, hanem csupán a társadalom vezetőinek vagy helyesebben jövő vezetőinek nevelésére nézve nyújtanak tervet. azzal a bevallott szándékkal persze, hogy ezáltal lehetővé tétessék magának a jövő társadalmának kialakulása. S talán épp ezért ott is, itt is előtérben áll a tradíció kérdése, a viszonyulás a mult átszarmaztatott kultúrányagához, mely egyszersmind viszonyulás a jelenhez is, mert csak e kettős beállítottság alapján végzett elvszerű kiválogatás teszi remélhetővé a jövő vezető egyéniségek formálását, míg a methodikus kérdések ezzel szemben bizonyos mértékben visszaszorulnak.

Az analógiát azonban ezzel már jóformán ki is merítettük, mert a